



**Ministerstvo práce a sociálních věcí
odbor sociálních služeb, sociální práce a sociálního bydlení**

Doporučený postup č. 3/2016

Správní delikty vázané na registraci sociálních služeb

**k § 107 odst. 2 písm. a), i), k), l), n) a q) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách,
ve znění pozdějších předpisů**

Určeno pro: Pro potřebu krajských úřadů a Magistrátu hlavního města Prahy

Datum platnosti: 1. května 2016

Datum účinnosti: 1. května 2016

Vypracoval: Odbor 22

Počet stran: 14

Obsah

Úvod	2
1. Právní úprava	2
1.1 Hmotněprávní úprava	2
Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů	2
1.2 Procesní úprava	3
Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů	3
Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů	3
2. Správní řízení o deliktu	3
2.1 postup před zahájením řízení	3
2.2 Zahájení řízení	4
2.3 Účastník řízení	5
2.4 Uložení sankce	5
Příkaz (§ 150 správního řádu)	6
Rozhodnutí (§ 67 – § 69 správního řádu)	6
2.5 Okolnosti vylučující odpovědnost	7
3. Zastavení řízení o správním deliktu	7
3.1 Zastavení řízení z důvodů marného uplynutí lhůty	8
3.2 Zastavení řízení o správním deliktu z důvodu smrti či zániku poskytovatele, který se deliktu dopustil	8
4. Správní delikty vázané na registraci sociálních služeb	9
4.1 Neposkytování sociální služby v rozsahu stanoveném v rozhodnutí (§ 107 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách)	9
4.2 Nesplnění lhůty k podání žádosti o zrušení registrace (§ 107 odst. 2 písm. i) zákona o sociálních službách)	10
4.3 Nezaslání údajů uvedených na předepsaném tiskopisu podle § 85 odst. 5 ZSS ve stanovené lhůtě (§ 107 odst. 2 písm. k) zákona o sociálních službách)	11
4.4 Neoznámení změny údajů obsažených v žádosti o registraci s výjimkou údajů, které jsou obsahem rozhodnutí o registraci (§ 107 odst. 2 písm. l) zákona o sociálních službách)	12
4.5 Nesplnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných kontrolou (§ 107 odst. 2 písm. n) zákona o sociálních službách)	12
4.6 nesdělení údajů podle § 85 odst. 7 ve lhůtě stanovené registrujícím orgánem (§ 107 odst. 2 písm. q) zákona o sociálních službách)	13
Použité zdroje	14
Užitečné odkazy	14

Úvod

Správní delikty jsou charakterizovány jako protiprávní jednání odpovědné osoby, jehož znaky jsou uvedeny v zákoně a s nímž zákon spojuje hrozbu sankcí trestní povahy ukládané v rámci výkonu veřejné správy.¹

Definováním správních deliktů majících vazbu na registraci sociálních služeb je zajištěno naplnění účelu zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“ či „ZSS“), kterým je především garance zajištění podpory a pomoci fyzickým osobám, které se nacházejí v nepříznivé sociální situaci, a zajištění řádného výkonu veřejné správy v oblasti sociálních služeb.

Doporučený postup se věnuje pouze těm správním deliktům, které mají vazbu na registraci sociálních služeb a které v prvním stupni projednává krajský úřad/Magistrát hlavního města Prahy (dále jen „krajský úřad“), popř. Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR (dále jen „MPSV“ či „ministerstvo“), tzn. správní delikty podle § 107 odst. 2 písm. a), i), k), l), n) a q) zákona o sociálních službách. V kompetenci krajského úřadu je též řešení deliktu podle § 107 odst. 1 ZSS, kterému se však věnuje samostatný [Doporučený postup č. 2/2014](#) (*Problematika neregistrovaných sociálních služeb a stíhání správního deliktu poskytování sociálních služeb bez oprávnění k jejich poskytování (§ 107 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů)* – zaměřeno na *pobytové služby sociální péče* ze dne 15. 12. 2014).

1. Právní úprava

1.1 Hmotněprávní úprava

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Zákon o sociálních službách vymezuje v ustanovení § 107 jednotlivé správní delikty. Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba, která je poskytovatelem sociálních služeb, se dopustí správního deliktu tím, že:

- neposkytuje sociální služby v rozsahu stanoveném v rozhodnutí o registraci podle § 81 odst. 2 (§ 107 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách),
- nesplní lhůtu k podání žádosti o zrušení registrace podle § 82 odst. 3 písm. d) nebo odst. 4 (§ 107 odst. 2 písm. i) zákona o sociálních službách),
- nezašle ve stanovené lhůtě údaje uvedené na předepsaném tiskopisu podle § 85 odst. 5 zákona o sociálních službách (§ 107 odst. 2 písm. k) zákona o sociálních službách),
- neoznámí ve stanovené lhůtě změny údajů podle § 82 odst. 1 (§ 107 odst. 2 písm. l) zákona o sociálních službách),
- nesplní ve lhůtě stanovené registrujícím orgánem opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole registračních podmínek podle § 82a odst. 2 (§ 107 odst. 2 písm. n) zákona o sociálních službách),

¹ MATES, Pavel a kolektiv: *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 11.

- nesdělí ve lhůtě stanovené registrujícím orgánem údaje podle § 85 odst. 7 (§ 107 odst. 2 písm. q) zákona o sociálních službách).

V § 107 odst. 5 zákona o sociálních službách je určena maximální výše sankce za jednotlivé delikty (viz kapitola 2.4 Uložení sankce“).

Zákon o sociálních službách dále obsahuje ustanovení týkající se zastavení řízení o správním deliktu, včetně běhu prekluzivních lhůt (viz kapitola 3. Zastavení řízení o správním deliktu).

1.2 Procesní úprava

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“ či „SŘ“).

Správní delikty podle zákona o sociálních službách jsou výlučně projednávány dle správního řádu. Zákon o sociálních službách neobsahuje zvláštní úpravu řízení.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, vymezuje věcnou i místní příslušnost správního orgánu.

Správní delikt podle § 107 odst. 2 písm. a), i), k), l), n) a q) v prvním stupni projednává:

- *krajský úřad*, dopustil-li se deliktu poskytovatel sociálních služeb, kterému krajský úřad vydal rozhodnutí o registraci (§ 108 odst. 4 písm. c) bod 3 zákona o sociálních službách),²
- *Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR*, dopustil-li se deliktu poskytovatel sociálních služeb, kterému ministerstvo vydalo rozhodnutí o registraci (§ 108 odst. 4 písm. d) bod 2 zákona o sociálních službách).

2. Správní řízení o deliktu

2.1 Postup před zahájením řízení

Důvody pro zahájení řízení:

- na základě podnětu (podnět jiného správního orgánu, podněty fyzické či právnické osoby, anonymní podnět),
- na základě skutečnosti známé krajskému úřadu z vlastní činnosti (zjištění z kontroly plnění podmínek registrace, z kontroly výkazů poskytovatele o poskytování sociálních služeb v předchozím kalendářním roce, z písemných oznámení změn dle § 82 odst. 1 ZSS apod.).

V případě, že podnět neobsahuje dostatečné informace pro zahájení správního řízení, lze využít procesních institutů správního řádu:

- **vysvětlení** (§ 137 správního řádu) – za účelem prověření podnětu či vlastních zjištění; záznam o podání vysvětlení nelze použít jako důkazní prostředek,

² Krajský úřad je místně příslušný podle místa trvalého pobytu (je-li poskytovatelem fyzická osoba) nebo podle místa sídla poskytovatele (je-li jím právnická osoba).

- **zajištění důkazu** (§ 138 správního řádu) – hrozí-li obava, že by později nebylo možné důkaz provést, pokud může provedení důkazu podstatně ovlivnit řešení otázky (např. realizování místního šetření již před zahájením správního řízení); správní orgán má povinnost o zajištění důkazu sepsat protokol.

Na základě podaného vysvětlení či provedení důkazu se správní orgán rozhodne, zda pro zahájení řízení existují důvody či nikoli a podle toho koná.

2.2 Zahájení řízení

Řízení o správních deliktech se zahajuje **z moci úřední**.

Pokud krajský úřad považuje skutkové zjištění za dostatečné (tzn. není třeba provádět rozsáhlé dokazování),³ může být prvním úkonem v řízení **vydání příkazu** podle § 150 správního řádu (náležitosti příkazu viz Příkaz (§ 150 správního řádu)). Účastníkovi řízení se tak nedoručuje oznámení o zahájení řízení.

Je zcela na posouzení krajského úřadu, zda povede příkazní řízení, či zda bude postupovat podle § 46 správního řádu, tedy zahájí řízení z moci úřední.

Dle § 46 odst. 1 správního řádu je **řízení z moci úřední zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení účastníkovi řízení** doručením oznámení nebo ústním prohlášením. Doručuje se přednostně do datové schránky, a pokud ji účastník nemá, na adresu, kterou uvedl v žádosti o registraci (není-li taková adresa platná, např. za situace, kdy poskytovatel neoznámil změnu svého sídla, doručuje se na adresu stanovenou zákonem – např. na adresu sídla dle obchodního rejstříku).

Oznámení o zahájení řízení z moci úřední musí obsahovat tyto náležitosti:

- označení správního orgánu,
- jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby,
- předmět řízení, tzn. popis a vymezení skutku, o kterém bude v řízení jednáno, a správního deliktu, který je v tomto skutku spatřován (tento popis se nemůže výrazně lišit od vymezení ve výrokové části rozhodnutí o uložení sankce) – právní kvalifikace skutku ovlivňuje následný procesní režim a napomáhá účastníkovi řízení při orientaci v postupu správního orgánu.

Oznámení o zahájení řízení je vhodné doručovat **do vlastních rukou**.

Odpovědnost poskytovatele za správní delikt zaniká, pokud příslušný správní orgán nezahájil řízení do jednoho roku, kdy se o spáchání deliktu dozvěděl, nejpozději však do tří let ode dne, kdy byl spáchán (§ 108 odst. 3 zákona o sociálních službách).

V průběhu řízení může dojít ke změně zjištění správního orgánu, musí však být vždy jednáno o věci, pro kterou bylo řízení zahájeno a která byla vymezena v oznámení o zahájení řízení. Pokud by se ve správním řízení mělo rozhodovat o dalších deliktech,

³ Např. provedením předchozí kontrolní činnosti, kdy jsou skutková zjištění popsána v protokolu o provedené kontrole.

musí správní orgán účastníku řízení oznámit zahájení nového řízení o těchto skutcích a provést o nich samostatné řízení nebo tato řízení spojit do společného.⁴

2.3 Účastník řízení

Účastníkem řízení o správních deliktech podle § 107 odst. 2 písm. a), i), k), l), n) a q) zákona o sociálních službách je poskytovatel sociálních služeb, který delikt spáchal. Protože se postup řízení řídí správním řádem, nelze vyloučit situaci, kdy by účastníkem řízení byl i někdo další („vedlejší účastníci řízení“ podle § 27 odst. 2 SŘ).

Správní orgán je povinen přezkoumat způsobilost poskytovatele být účastníkem řízení a jeho procesní způsobilost.⁵ Skutečnost, že rozhodnutí uložilo pokutu někomu, kdo není osobou v právním slova smyslu a není způsobilý mít práva a povinnosti, představuje jednu z nejzávažnějších vad správního aktu, který způsobuje jeho neplatnost. Z tohoto důvodu je nezbytné vždy kontrolovat písemnosti (vyjádření), zda jsou opatřeny podpisem statutárního orgánu, případně zmocněncem (po předložení plné moci).

2.4 Uložení sankce

Sankce jsou právním následkem správního deliktu. Za jeden skutek lze osobu, která za správní delikt odpovídá, potrestat pouze jednou. Tato zásada se však nevztahuje na případy, kdy poskytovatel opakovaně porušil stejnou povinnost (např. porušení oznamovací povinnosti). Z tohoto důvodu je proto však nutné přesně ve výroku rozhodnutí vymezit skutek (a to i časově) tak, aby jednotlivá rozhodnutí nebyla zaměnitelná.

Sankcí ukládanou za správní delikty je téměř výlučně peněžitý trest – **pokuta**. Podle zákona o sociálních službách může po udělení pokuty následovat **odejmutí oprávnění k výkonu činnosti** (§ 82 odst. 3 písm. b) a c) zákona o sociálních službách).

Maximální výše sankce za správní delikty mající vazbu na registraci sociálních služeb je zákonem o sociálních službách určena v § 107 odst. 5. Z formulace „se ukládá“ je patrné, že sankce je ukládána obligatorně, není tedy v kompetenci správního orgánu určit, zda pokutu uloží či nikoli.

Při ukládání (vyměřování) sankce je správní orgán povinen:

- posoudit všechny okolnosti spáchaného deliktu (způsob spáchání a jeho následky, okolnosti, za nichž byl spáchán) a jeho závažnost,
- posoudit, jedná-li se o opakované porušení zákonem uložených povinností,
- posoudit možnosti nápravy delikventa,
- zajistit ochranu společenských zájmů (vzít v úvahu možnost recidivy),
- zohlednit majetkové a osobní poměry delikventa, aby uložení sankce nemělo likvidační účinek (zásada přiměřenosti práva a zákaz zneužití práva).

Povinností správního orgánu je výslovně uvést, jak s ohledem k uvedeným kritériím postupoval při stanovení konkrétní sankce konkrétnímu poskytovateli. **Výměra sankce musí být náležitě odůvodněna**, nestačí pouhé konstatování, že došlo k porušení zákona

⁴ Podrobněji viz *Závěr č. 62 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 26. 11. 2007 – Vymezení předmětu správního řízení.*

⁵ *Deliktní způsobilost* (způsobilost k protiprávnímu jednání) je u fyzických osob podmíněna dosažením určité věkové hranice a přičetností. U právnických osob je spojena s jejich existencí.

a výše sankce je v rozsahu, který zákon připouští. Takové rozhodnutí by bylo v případě využití opravných prostředků považováno za nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění a jako takové by bylo zrušeno.

Jelikož účastník vyvolal správní řízení o deliktu porušením své právní povinnosti, ukládá správní orgán zároveň povinnost uhradit **náklady řízení** paušální částkou 1 000 Kč.⁶

Příjem z pokut uložených ministerstvem je příjmem státního rozpočtu, příjem z pokut uložených krajským úřadem je příjmem rozpočtu kraje (§ 108 odst. 6 zákona o sociálních službách).

Způsoby uložení sankce:

Příkaz (§ 150 správního řádu)

Příkaz musí obsahovat tyto náležitosti:

- označení „příkaz“,
- označení poskytovatele sociálních služeb s uvedením údajů podle § 79 odst. 5 písm. a), b) nebo c) zákona o sociálních službách,
- datum vydání, číslo jednacích, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby,
- výrokovou část obsahující skutkové vymezení (uvedení místa, času a způsobu spáchání, případně i jiné skutečnosti, jichž je třeba k tomu, aby projednávaný skutek nemohl být zaměněn se skutkem jiným), právní kvalifikaci a výši uložené sankce,
- odůvodnění postupu podle § 150 správního řádu, výroku včetně odůvodnění výše sankce,
- poučení o opravném prostředku (právo podat odpor ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu).

Příkaz je stejně jako rozhodnutí doručován do vlastních rukou. Subjektům, které mají zřízení datovou schránku, je doručováno výhradně do datové schránky.

Podaný **odpor** nemusí být odůvodněn. Podáním odporu se příkaz ruší a krajský úřad pokračuje dál v řízení v souladu se správním řádem. Krajský úřad již nezahajuje správní řízení oznámením (ani ústním prohlášením), neboť řízení bylo zahájeno vydáním příkazu (1. úkon ve správním řízení), z něhož se účastník řízení dozvěděl, o čem a proč je s ním vedeno správní řízení. Účastník podává odpor ke krajskému úřadu, který vydal napadený příkaz. Odpor se k rozhodnutí nepostupuje nadřízenému orgánu.

Rozhodnutí (§ 67 – § 69 správního řádu)

Rozhodnutí musí obsahovat tyto náležitosti:

- označení „rozhodnutí“,
- označení poskytovatele sociálních služeb s uvedením údajů podle § 79 odst. 5 písm. a), b) nebo c) zákona o sociálních službách,

⁶ Viz § 6 odst. 1 vyhlášky MV ČR č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení.

Povinnost může být současně uložena rozhodnutím o uložení pokuty nebo samostatným rozhodnutím (má formu rozhodnutí, nikoli usnesení, neboť se netýká průběhu procesu) – např. v případě příkazního řízení.

- datum vydání, číslo jednací, datum vyhotovení, otisk úředního razítka, jméno, příjmení, funkci nebo služební číslo a podpis oprávněné úřední osoby,
- výrokovou část obsahující skutkové vymezení, právní kvalifikaci a výši uložené sankce,
- odůvodnění výroku včetně odůvodnění výše sankce,
- poučení o opravném prostředku (právo podat odvolání ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí).

Rozhodnutí je doručováno do vlastních rukou. Subjektům, které mají zřízenou datovou schránku, je doručováno výhradně do datové schránky.

Odvolání musí obsahovat údaje o tom, proti kterému rozhodnutí směřuje, v jakém rozsahu ho napadá a v čem je spatřován rozpor s právními předpisy nebo nesprávnost rozhodnutí či správního řízení. Včas podané a přípustné odvolání má odkladný účinek (v jeho důsledku nenastává právní moc rozhodnutí, jeho vykonatelnost ani jiné právní účinky). Účastník podává odvolání ke krajskému úřadu, který vydal napadené rozhodnutí. Krajský úřad rozhodnutí může zrušit či změnit, pokud tím plně vyhoví odvolání (§ 87 správního řádu), jinak předává celý spis (včetně vyjádření k odvolání a odůvodnění, proč nepostupoval cestou autoremedury podle § 87 správního řádu) odvolacímu správnímu orgánu, kterým je MPSV.

2.5 Okolnosti vylučující odpovědnost

Registrující orgán je povinen zahájit řízení ve věci správního deliktu z moci úřední (tato povinnost vyplývá i z užití formulace „za správní delikt se *uloží* pokuta“). Při posuzování správního deliktu je ovšem nutné brát v potaz **§ 108 odst. 1** zákona o sociálních službách, podle kterého právnická osoba a podnikající fyzická osoba (dle **§ 108 odst. 5** zákona o sociálních službách) za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. Touto okolností se registrující orgán musí zabývat z úřední povinnosti. Subjektivní potíže poskytovatele (např. finanční problémy) však nemohou ke zproštění odpovědnosti vést. Okolnosti vylučující odpovědnost za správní delikt jsou tedy objektivní, poskytovatelem neovlivnitelné potíže (např. živelní pohroma, při níž došlo ke zničení jeho dokumentace, byl poškozen software apod.). Důkazní břemeno v takovém případě leží na poskytovateli sociálních služeb.

3. Zastavení řízení o správním deliktu

Důvodem pro zastavení řízení o správním deliktu je:

- marné uplynutí lhůty pro zahájení správního řízení,
- smrt fyzické či zánik právnické osoby, která je poskytovatelem sociálních služeb, jenž se deliktu dopustil.

Dojde-li k některé z uvedených situací, je správní orgán povinen řízení o deliktu nezahajovat, resp. jej zastavit. V případě smrti fyzické či zániku právnické osoby se zastavení řízení pouze zaznamená do spisu, protože rozhodnutí o zastavení řízení nelze doručit.

3.1 Zastavení řízení z důvodů marného uplynutí lhůty

Zákon o sociálních službách v § 108 odst. 3 stanovuje lhůty, jejímž uplynutím zaniká trestnost správního deliktu a tedy i odpovědnost a postižitelnost poskytovatele, který jej spáchal.

Odpovědnost právnické osoby za správní delikt zaniká, jestliže příslušný orgán o něm nezahájil řízení:

- do jednoho roku ode dne, kdy se o něm dověděl (subjektivní lhůta),⁷
- do tří let ode dne, kdy byl spáchán (objektivní lhůta).

3.2 Zastavení řízení o správním deliktu z důvodu smrti či zániku poskytovatele, který se deliktu dopustil

Sankce může být uložena pouze poskytovateli, kterému bylo spáchání deliktu v řízení dokázáno. Z osobní povahy odpovědnosti plyne, že u správních deliktů, spáchaných podnikající fyzickou osobou, platí, že její smrtí dochází k zastavení řízení o správním deliktu. Obdobně je tomu v případě zániku právnické osoby, a to i v případě, že jinak přešla práva a povinnosti na její právní nástupce.⁸

⁷ Pro počátek běhu těchto lhůt však nejsou rozhodné subjektivní „právně neuchopitelné“ postoje zaměstnanců správního orgánu, včetně takových charakteristik, jako je jejich odbornost nebo znalost práva. Na druhé straně však nelze jejich počátek vázat až na objektivní okolnosti, jakými je vlastní zahájení řízení o pokutě nebo zpracování protokolu o kontrole, protože v tomto okamžiku již byla znalost o tom, že došlo ke spáchání deliktu, dostatečná.

(MATES, Pavel a kol.: *Základy správního práva trestního*. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 28.)

⁸ MATES, Pavel a kol.: *Základy správního práva trestního*. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 150.

4. Správní delikty vázané na registraci sociálních služeb

4.1 Neposkytování sociální služby v rozsahu stanoveném v rozhodnutí (§ 107 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách)

Právní kvalifikace deliktu výslovně hovoří o **rozsahu poskytování sociální služby**. Postihování deliktu je tedy možné vztáhnout pouze na ty údaje rozhodnutí o registraci, které se týkají sociální služby. Neoznámení údajů týkajících se poskytovatele sociálních služeb (označení poskytovatele s uvedením údajů podle § 79 odst. 5 písm. a), b) nebo c) zákona o sociálních službách) nelze považovat za správní delikt podle § 107 odst. 2 písm. a) ZSS.

Příklady spáchání správního deliktu:

- registrovaná sociální služba (služby) je poskytována na jiném místě, než jaké je uvedeno v rozhodnutí,
- sociální služba je poskytována jinému okruhu osob,
- při poskytování služby byla překročena maximální kapacita uvedená v rozhodnutí,
- poskytovatel zahájil poskytování služby od jiného data, než jaké je uvedeno v rozhodnutí o registraci, a tuto skutečnost neoznámil registrujícímu orgánu.

Poskytování sociální služby v jiném rozsahu lze nejčastěji zjistit kontrolou registračních podmínek (§ 82a odst. 1 ZSS), kontrolou vykazovací povinnosti poskytovatelů sociálních služeb (§ 85 odst. 5 ZSS) či na podnět (např. na podnět uživatele služby nebo na podnět krajského úřadu, na jehož území je služba poskytována).

V případě tohoto správního deliktu musí být ve výroku specifikováno zejména:

- jakým způsobem došlo k porušení rozhodnutím stanoveného rozsahu poskytování sociální služby,
- doba, po kterou byla služba poskytována v jiném rozsahu.

Za správní delikt se ukládá pokuta do výše **20 000 Kč** (§ 107 odst. 5 písm. b) zákona o sociálních službách).

Kromě obecných zásad je nutné při stanovení výše sankce přihlídnout:

- ke společenské nebezpečnosti spáchaného skutku, tzn. k míře ohrožení práv a zájmů klientů sociální služby (např.: při poskytnutí služby sociální prevence více klientům je společenská nebezpečnost nižší než při překročení kapacity v pobytovém zařízení služby sociální péče),
- k případné výtěžné činnosti poskytovatele (např.: je rozdíl mezi poskytnutím většímu počtu klientů v případě preventivní služby a služby, která je poskytována za úhradu),
- případně k důvodu, proč poskytovatel změnu v rozsahu poskytování služby neoznámil, je-li tento znám.

4.2 Nesplnění lhůty k podání žádosti o zrušení registrace (§ 107 odst. 2 písm. i) zákona o sociálních službách)

Poskytovatel sociálních služeb je povinen podat žádost o zrušení registrace minimálně tři měsíce přede dnem faktického ukončení činnosti (§ 82 odst. 3 písm. d) zákona o sociálních službách). Tato lhůta platí i v případě, že poskytovatel požádá o změnu registrace spočívající v ukončení pouze jedné z poskytovaných sociálních služeb (§ 82 odst. 4 věta druhá).

Ze znění zákona vyplývá, že **tříměsíční lhůta musí být splněna vždy a není možné ji zkrátit.**⁹ Důvodem je zejména ukončení smluv s klienty, čas pro zajištění návazné péče osobám, které poskytnutí sociální služby potřebují, vyrovnání závazků rušené služby směrem ke klientům i k veřejným rozpočtům.

Za spáchání deliktu není považována situace, kdy dojde k pozbytí platnosti registrace marným uplynutím šestiměsíční lhůty (§ 82 odst. 5 zákona o sociálních službách).

Spáchání správního deliktu lze nejčastěji zjistit kontrolou registračních podmínek, kontrolou vykazovací povinnosti poskytovatelů sociálních služeb či na podnět (např. na podnět kraje, na jehož území je služba poskytována).

V případě správního deliktu nesplnění lhůty k podání žádosti o zrušení registrace musí být ve výroku specifikováno zejména:

- zda byla žádost o zrušení registrace poskytovatelem podána v kratší než tříměsíční lhůtě,
- zda poskytovatel ukončil poskytování služby bez předchozího podání žádosti o zrušení registrace – v takovém případě je posuzováno také:
- zrušení jaké sociální služby nebylo oznámeno (druh a identifikátor služby),
- k jakému datu poskytovatel přestal službu poskytovat a kdy byla tato skutečnost registrujícím orgánem zjištěna.

Za správní delikt se ukládá pokuta do výše **50 000 Kč** (§ 107 odst. 5 písm. c) zákona o sociálních službách).

Kromě obecných zásad je nutné při stanovení výše sankce přihlídnout:

- k druhu poskytované sociální služby, její cílové skupině a kapacitě (zda ukončením poskytování sociální služby nebyli její dosavadní klienti poškozeni na svých právech a nedošlo k ohrožení jejich života a zdraví; zda byla služba poskytována jednomu uživateli nebo většímu množství oprávněných osob),
- k tomu, zda neoznámením skutečnosti o ukončení poskytování služby nedošlo k narušení povinnosti stanovené obecnímu a krajskému úřadu zejm. v § 92 písm. a) a v § 93 písm. a) zákona o sociálních službách,
- případně k důvodu, proč poskytovatel nepodal žádost v zákonem stanovené tříměsíční lhůtě, je-li tento znám.

⁹ V případě, že je žádost o zrušení registrace sociální služby podána v kratší lhůtě, dopouští se poskytovatel deliktu.

4.3 Nezaslání údajů uvedených na předepsaném tiskopisu podle § 85 odst. 5 ZSS ve stanovené lhůtě (§ 107 odst. 2 písm. k) zákona o sociálních službách)

Poskytovatel je povinen vykázat údaje uvedené v § 85 odst. 5 zákona o sociálních službách za předchozí kalendářní rok do **30. 6.** roku následujícího po sledovaném období. Uvádí se údaje takových služeb, které byly v předchozím kalendářním roce (tzn. v období od 1. 1. do 31. 12.)¹⁰ poskytovány alespoň jeden den jednomu uživateli.

Krajský úřad kontroluje správnost a úplnost vyplněných údajů.

Při posuzování správního deliktu je krajský úřad povinen zabývat se skutečností, zda se na poskytovatele sociálních služeb nevztahuje výjimka z vykazovací povinnosti, a to:

- *pozbytí platnosti registrace*: pokud do 30. 6. poskytovatel sociálních služeb zanikne (právnícká osoba) nebo zemře (fyzická osoba), povinnost vykazovat data o poskytovaných sociálních službách za předešlé období zaniká,
- *zrušení registrace*: pokud je do 30. 6. registrace sociálních služeb zrušena na základě některého z důvodů uvedených v § 82 odst. 3 zákona o sociálních službách, není poskytovatel povinen data vykazovat,
- *zrušení registrace jedné z poskytovaných služeb*: pokud poskytovatel poskytuje více sociálních služeb a do 30. 6. zruší registraci pouze jedné z nich, vykazuje data pouze za aktuálně poskytované sociální služby.

Vykazovací povinnost se netýká i těch poskytovatelů, kteří byli v předchozím kalendářním roce sice registrováni, ale faktické poskytování služby bylo zahájeno až po 31. 12. (např. poskytovatel podal žádost o registraci v roce 2014, službu však začal poskytovat od 1. 1. 2015 – vykazovací povinnost se jej týká až v roce 2016).¹¹

Spáchání správního deliktu lze zjistit kontrolou podaných výkazů. Povinnost krajského úřadu kontrolovat výkazy vyplývá z § 85 odst. 5 zákona o sociálních službách. Vzhledem k velkému počtu registrovaných poskytovatelů a sociálních služeb lze kontrolu provádět namátkově.

Při kontrole výkazů může nastat několik situací, ve kterých je vždy třeba zvolit následující postup:

- *poskytovatel podal úplný výkaz* – byla splněna zákonná povinnost v souladu s ustanovením § 85 odst. 5 zákona o sociálních službách,
- *poskytovatel podal neúplný výkaz* – krajský úřad zahájí správní řízení o deliktu, neboť za nevykázání dat se považuje i odeslání formuláře bez požadovaných dat nebo s evidentně nesprávnými daty (např. všude uvedena hodnota 0),¹²
- *poskytovatel výkaz nepodal* (bez ohledu na míru jeho rozpracovanosti) – krajský úřad zahájí správní řízení o deliktu.

¹⁰ Vykazovaný stav musí odpovídat stavu za sledované období. Pokud do 30. 6., kdy má být výkaz vyplněn, došlo ke změně v registraci služby, nesmí být tyto změny v podaném výkazu reflektovány, aby nedošlo ke zkreslení sledovaných dat.

¹¹ Stejná situace se týká i stávajících poskytovatelů, kteří registrovali novou službu s datem započetí poskytování po 31. 12. 2014. Údaje za tuto službu budou součástí výkazu až v roce 2016.

¹² Pokud poskytovatel bude trvat na správnosti (a data jsou jinak evidentně nesprávná), lze to brát jako možný podnět ke kontrole, zda vůbec tuto službu poskytoval. Při posuzování správnosti vyplněných údajů je třeba brát také v úvahu to, že služba mohla být poskytována pouze jeden den, u některých ukazatelů tak může být údaj 0 uveden správně.

V případě správního deliktu nezaslání výkazu ve stanovené lhůtě musí být ve výroku specifikováno zejména:

- zda poskytovatel podal neúplný či prázdný výkaz,
- zda poskytovatel výkaz nepodal vůbec.

Za správní delikt se ukládá pokuta do výše **50 000 Kč** (§ 107 odst. 5 písm. c) zákona o sociálních službách).

Kromě obecných zásad je nutné při stanovení výše sankce přihlídnout:

- k úrovni rozpracovanosti výkazu ve smyslu ustanovení § 108 odst. 2 zákona o sociálních službách,
- případně k důvodu, proč poskytovatel nesplnil lhůtu pro podání výkazu, je-li tento znám.

4.4 Neoznámení změny údajů obsažených v žádosti o registraci s výjimkou údajů, které jsou obsahem rozhodnutí o registraci (§ 107 odst. 2 písm. l) zákona o sociálních službách)

Při posuzování, zda vznikla odpovědnost poskytovatele za správní delikt, se registrující orgán zabývá těmito otázkami:

- zda se na neoznámený údaj či nedoložený doklad vztahuje oznamovací povinnost (ta se týká všech údajů dokládanych podle § 79 odst. 5 s výjimkou údajů, které jsou náležitostí rozhodnutí a s výjimkou plánu finančního zajištění),
- kdy uplynula lhůta pro splnění oznamovací povinnosti (15. dne kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém změny nastaly).

Poskytování sociální služby v jiném rozsahu lze zjistit bezprostředně ze zaslaného oznámení nebo kontrolou registračních podmínek. Registrující orgán v případě každého oznámení změn porovnává datum, kdy změny nastaly a den, kdy mu byly oznámeny.

V případě výše uvedeného správního deliktu musí být ve výroku specifikováno zejména:

- jaký údaj nebyl oznámen/jaký doklad nebyl registrujícímu orgánu doložen,
- lhůta, ve které měl být oznámen/doložen.

Za správní delikt se ukládá pokuta do výše **10 000 Kč** (§ 107 odst. 5 písm. a) zákona o sociálních službách).

Kromě obecných zásad je nutné při stanovení výše sankce přihlídnout:

- ke skutečnosti, zda se jednalo o první či opakované porušení povinnosti,
- k délce prodlení se splněním povinnosti,
- případně k důvodu nesplnění povinnosti, je-li tento znám.

4.5 Nesplnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných kontrolou (§ 107 odst. 2 písm. n) zákona o sociálních službách)

Registrující orgán je na základě § 82a odst. 2 zákona o sociálních službách oprávněn ukládat poskytovatelům sociálních služeb nápravná opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole plnění podmínek stanovených pro registraci.

Příklady spáchání správního deliktu:

- poskytovatel uložená opatření splnil až po určené lhůtě (aniž by požádal o její prodloužení),
- poskytovatel splnil pouze některá z uložených opatření,
- poskytovatel nápravná opatření nesplnil vůbec.

V případě výše uvedeného správního deliktu musí být ve výroku specifikováno zejména:

- jakým způsobem došlo k nesplnění uvedené povinnosti.

Za tento správní delikt se ukládá pokuta do výše **500 000 Kč** (§ 107 odst. 5 písm. e) zákona o sociálních službách).

Kromě obecných zásad je nutné při stanovení výše sankce přihlídnout:

- k tomu, jaká nápravná opatření byla uložena (je rozdíl mezi povinností uvést faktické poskytování sociální služby do souladu s vydaným rozhodnutím a mezi povinností doložit aktualizaci popisu realizace),
- k délce prodlení se splněním povinnosti,
- případně k důvodu nesplnění povinnosti, je-li tento znám.

4.6 Nesdělení údajů podle § 85 odst. 7 ve lhůtě stanovené registrujícím orgánem (§ 107 odst. 2 písm. q) zákona o sociálních službách)

Poskytovatel sociálních služeb je na základě § 85 odst. 7 zákona o sociálních službách povinen sdělit registrujícímu orgánu na základě jeho žádosti zobecněné údaje o počtu osob, kterým poskytuje sociální služby, a o charakteru jejich snížené soběstačnosti a potřebách péče, a to ve lhůtě do 8 dnů ode dne doručení žádosti, pokud registrující orgán neurčí lhůtu delší.

Z uvedené formulace vyplývá, že sdělení údajů může po poskytovateli požadovat pouze krajský úřad, který mu vydal rozhodnutí o registraci.

Příklady spáchání správního deliktu:

- poskytovatel požadované údaje sdělil až po určené lhůtě (aniž by požádal o její prodloužení),
- poskytovatel údaje nesdělil vůbec.

V případě správního deliktu musí být ve výroku specifikováno zejména:

- jakým způsobem došlo k nesplnění uvedené povinnosti.

Za správní delikt se ukládá pokuta do výše **50 000 Kč** (§ 107 odst. 5 písm. c) zákona o sociálních službách).

Kromě obecných zásad je nutné při stanovení výše sankce přihlídnout:

- k délce prodlení se splněním povinnosti,
- případně k důvodu nesplnění povinnosti, je-li tento znám.

Použité zdroje

- MATES, Pavel A KOL. *Základy správního práva trestního*. 4. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7179-806-4
- ŠIŠKEOVÁ, Sylva, LAVICKÝ, Petr a PODHRÁZSKÝ, Milan. *Přehled judikatury ve věcech správního trestání*. Praha: ASPI, 2006. ISBN 80-7357-200-1
- VEDRAL, Josef. *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: RNDr. Ivana Exnerová - BOVA POLYGON, 2012. ISBN 978-80-7273-166-4
- *Závěr č. 58 ze zasedání Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 11. 6. 2007 – Rozhodnutí v řízení o správním deliktu po uplynutí prekluzivní lhůty pro projednání správního deliktu*
- *Závěr č. 62 ze zasedání poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu ze dne 26. 11. 2007 – Vymezení předmětu správního řízení*

Užitečné odkazy

- **Závěry Poradního sboru ministra vnitra ke správnímu řádu**
<http://www.mvcr.cz/clanek/zavery-poradniho-sboru-ministra-vnitra-ke-spravnimu-radu.aspx>
- **Veřejný ochránce práv**
www.ochrance.cz
- **Stanoviska a doporučené postupy MPSV ČR**
<http://www.mpsv.cz/cs/13916>